

College van burgemeester en wethouders

GOEDGEKEURD

Vergadering van 24 januari 2023
Beleid en Uitvoering - Samenleving en
Ontwikkeling

13 2023_B&W_00053 Informatienota over de uitvoering van het traject
"Samen voor Ryan"

Samenstelling:

Samenvatting

Graag informeren wij de raad over de voortgang van 'Samen voor Ryan,' ons beleidskader op het gebied van onderwijsachterstanden en voortijdig schoolverlaten. De ambitie van Samen voor Ryan (SvR) is om *"er samen voor te zorgen dat meer kinderen in Steenwijkerland met meer vaardigheden van school komen, zodat zij als volwassene beter in staat zijn om zelfstandig hun leven te leiden en deel te nemen aan de samenleving"*. Een ambitie waar wij samen met onze partners in kinderopvang, onderwijs en zorg/welzijn aan werken en met succes!

Juist de integrale en intersectorale aanpak maken dat de impact van SvR groter is dan een simpele optelsom van de opbrengsten van de verschillende projecten. Het interprofessioneel samenwerken, maakt dat iedereen veel beter op de hoogte is van elkaars vakgebied, kennis en vaardigheden. Hierdoor weten wij elkaar veel beter te vinden en te benutten. Meer dan voorheen vormen wij een netwerk om kinderen heen en wij hebben onze kennis verbreed en verdiept. De projectstructuur heeft geholpen om gericht te werken aan de verschillende onderdelen zoals levensvaardigheden, de 1e 2000 dagen, anderstaligen en vroegsignalering.

Qua middelen hadden wij meer projecten kunnen oppakken, qua capaciteit, zeker ook bij onze partners, niet. Nu wij opnieuw voor een nieuwe onderwijsachterstandenbeleidsperiode staan, willen wij graag met alle partijen doorbouwen aan Samen voor Ryan.

Informatienota

Inleiding

Op 18 juni 2019 heeft de raad het akkoord 'Samen voor Ryan' vastgesteld als beleidskader op het gebied van onderwijsachterstanden, voortijdig schoolverlaten en als plan van aanpak laaggeletterdheid. De ambitie van Samen voor Ryan is om: *er samen voor te zorgen dat meer kinderen in Steenwijkerland met meer vaardigheden van school komen, zodat zij als volwassene beter in staat zijn om zelfstandig hun leven te leiden en deel te nemen aan de samenleving*. Een visuele samenvatting van het akkoord is als bijlage toegevoegd.

Geen van ons kan het alleen. Juist daarom hebben wij binnen SvR de handen ineen geslagen en zoeken we samen naar de beste oplossingen. Steenwijkerlandse organisaties op het gebied van kinderopvang, onderwijs, sociaal werk, de GGD en de gemeente zijn partners binnen SvR en werken samen aan de ambitie. Dit is een proces, waarin wij samen ook nadrukkelijk leren met en van elkaar. Samen vormen wij een stevige infrastructuur voor de jeugd. Binnen deze infrastructuur ontwikkelt veruit het merendeel van de kinderen de vaardigheden die ze als volwassene nodig hebben. Juist voor de kinderen voor wie dat niet automatisch goed gaat, hebben wij SvR ontwikkeld. De kinderen bij wie te laat wordt gezien dat ze iets anders nodig hebben, de kinderen die te lang moeten wachten op passende ondersteuning en de kinderen van wie we soms eigenlijk gewoon niet weten hoe wij hen verder kunnen helpen. Deze kinderen dreigen de school te verlaten met onvoldoende vaardigheden.

Met het vaststellen van Samen voor Ryan (SvR) als beleidskader en de bijbehorende leidende principes, heeft de raad gekozen voor een innovatieve aanpak. Onderwijsachterstandsmiddelen worden nog vaak 'traditioneel' ingezet voor bijvoorbeeld extra lesuren, zomerscholen, of huiswerkbegeleiding. Een belangrijk principe van SvR is dat meer van hetzelfde niet werkt. Daarom focussen we op nieuwe aanpakken en zetten we vooral in op preventieve maatregelen (voorkomen is beter dan genezen). Wij kiezen hierbij voor aanpakken waar onze partners zich vol overtuiging aan kunnen verbinden. Geen traditionele beleidsplannen, maar juist de dialoog organiseren tussen de organisaties die vanuit hun kerntaak elke dag bezig zijn met de ontwikkeling van kinderen. Ouders zijn de spin in het web. Daarom staan we naast elkaar en doen we samen wat het beste is voor hun kind. We hebben een brede blik. We erkennen dat je over een breed scala aan vaardigheden moet beschikken om in de samenleving mee te kunnen doen. En ook dat de verschillende vaardigheden die een kind zich eigen moet maken, elkaar beïnvloeden én kunnen compenseren. We normaliseren zoveel mogelijk hierbij.

Door de verhoogde rijksbijdrage voor het Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (jaarlijks zo'n € 800.000) zijn wij in staat geweest om hier invulling aan te geven. Dit is niet altijd makkelijk geweest. Corona, maar ook de opvang van Oekraïense vluchtelingen heeft veel gevraagd van de gemeente en onze partners. Andersom hebben wij ook juist de meerwaarde van SvR ervaren bij het aanpakken van de crisissen. De noodkinderopvang (eerste lock down periode) was binnen no-time opgezet en wij liepen hierbij vaak al vooruit op het Rijk, juist doordat wij elkaar al gevonden hadden in de samenwerking.

Nu aan het eind van dit schooljaar de 1e periode van Samen voor Ryan afloopt, willen wij u graag informeren over wat er gedaan is in het kader van Samen voor Ryan de afgelopen jaren, wat wij bereikt hebben en hoe wij dit een vervolg willen geven.

Kernboodschap

Impact Samen voor Ryan

De afspraken in het Samen voor Ryan akkoord gaan over de hoofdlijnen. De afgelopen jaren zijn deze afspraken uitgewerkt in concrete projectplannen. De verschillende organisaties hebben een actieve rol gehad bij de uitvoering van de verschillende projecten. De projectstructuur heeft geholpen om gericht te werken aan de verschillende onderdelen, waardoor de actie- en resultaatgerichtheid is verhoogd. De projecten en activiteiten vanuit SvR hangen nauw samen. Juist door de integrale benadering en intersectorale samenstelling van de projectgroepen is de impact van SvR groter dan een simpele optelsom van de opbrengsten van de verschillende projecten.

Dit blijkt onder andere uit:

De vorming van transactief geheugen

Het transactief geheugen, ofwel 'het weten wie wat weet' is enorm versterkt. Door de interprofessionele vorm van samenwerking hebben wij kennis gemaakt met elkaars vakgebied en zijn wij op de hoogte van elkaars kennis en vaardigheden. Dit is nodig om werkzaamheden op elkaar af te stemmen en te weten waar professionals elkaars expertise kunnen vinden, waardoor ze deze optimaal kunnen benutten. De projectgroepen zijn redelijk stabiel. Wij zien dat de dwarsverbanden leiden tot innovatie.

Het interprofessioneel samenwerken

Het investeren in het wegwerken van achterstanden is vooral op jonge leeftijd effectief. Alle projecten hebben aandacht voor het zo vroeg mogelijk te ondersteunen in de ontwikkeling van het kind. Daarom willen wij een sluitend netwerk rondom het kind vormen. Hierbij is oog voor het hele netwerk van het kind, thuis, bij sportclubs, andere verenigingen en het sociaal werk. Juist in de eigen omgeving van het kind, moeten verbindingen gemaakt worden.

De kennisontwikkeling

Binnen alle projecten is veel aandacht voor zowel wetenschappelijke als praktische kennis. Deze wetenschappelijke kennis wordt gedeeld in informatiemappen, trainingen of bijeenkomsten. Er is altijd oog voor de praktische vertaling, zodat het ook direct toepasbaar is in de praktijk.

Kennisdelingsactiviteiten worden geëvalueerd en de uitkomsten worden ook door de projectleiders

met elkaar gedeeld. Zo wordt samen geleerd wat wel en niet werkt. Door het aanbod te organiseren voor interprofessionele groepen ontstaat verbinding en leren we van en met elkaar.

De persoonlijke ontmoeting

Kennis krijgt pas betekenis in de sociale omgeving waar ze wordt toegepast, het krijgt vooral betekenis tussen mensen. Hiervoor is interactie noodzakelijk. In de activiteiten van SvR wordt het belang van die persoonlijke verbinding opgemerkt. Na een periode van Coronamaatregelen zijn alle projectgroepen actief om ontmoeting en verbinding te organiseren en faciliteren.

De projecten

Wat wij al samen deden (bijvoorbeeld Voor- en Vroegschoolse Educatie, schoolmaatschappelijk werk) hebben wij gecontinueerd. Daarnaast zijn de ingebrachte projectideeën door onze partners binnen SvR, teruggebracht naar een vijftal projecten die wij daadwerkelijk zijn gaan uitvoeren. Het gaat om de projecten:

- De Steenwijkerlandse academie
- De 1e 2000 dagen
- Vroegsignalering
- Anderstaligen
- Levensvaardigheden (incl. WIS)

Per project zullen wij hieronder kort het doel beschrijven. In de bijlage kunt u per projectgroep een uitgebreider activiteitenverslag Samen voor Ryan terug vinden. Op de website van Samen voor Ryan (www.samenvoorryan.nl) is nog veel meer detailinformatie terug te vinden. Om een concrete indruk te geven, willen wij toch één voorbeeld uitlichten. Vanuit het project levensvaardigheden zijn drie voorlichtingsfilms gemaakt voor en door leerlingen. De films gaan over online shaming, je anders voordoen op internet en diversiteit. Met deze voorlichtingsfilms worden jongeren gestimuleerd om na te denken over de gevolgen van online pesten en met elkaar in gesprek gaan over diversiteit. Met name eigen verantwoordelijkheid en het besef dat je (hoe klein ook) altijd kan bijdragen aan een positief verschil (voor jezelf en de ander). De première van de voorlichtingsfilms was in de bioscoop in Steenwijk. Er waren veel enthousiaste jongeren, ouders en professionals! Als vervolg hierop zijn de films ook getoond en besproken met groep 8 leerlingen. Ook vanuit andere regio's is er belangstelling voor de aanpak en films.

De Steenwijkerlandse Academie

De Steenwijkerlandse Academie werkt samen met de andere projecten aan het *kennis creëren, benutten en actief verspreiden ter versterking van professionals in Steenwijkerland*.

De 1e 2000 dagen

In de afgelopen decennia is er veel wetenschappelijk onderzoek geweest naar de eerste periode in het leven van een kind, vanaf de conceptie, de zwangerschap en geboorte en de periode erna. Het blijkt dat wat een kind in deze periode ervaart en in welke emotionele omgeving het opgroeit, een grote impact heeft op het leven van het kind. Deze projectgroep is bezig geweest de kennis over de 1e 2000 dagen te delen en te vertalen naar de praktijk.

Vroegsignalering

Aanleiding voor deze projectgroep was dat signalen soms niet opgepikt worden, of dat ze wel opgepikt worden, maar dat die signalen niet op het werkkterrein liggen van die specifieke zorgprofessional. Daarbij kunnen situaties zodanig escaleren dat er intensieve zorg/ondersteuning nodig is. Het project gaat vooral over de structuur om een goede en vroegtijdige signalering van problematiek te borgen.

Anderstaligen

Het doel is dat jonge anderstalige kinderen in de leeftijd van 0-18 jaar zónder (taal)achterstanden van school gaan en als 'binnenstaander' mee kunnen doen in de samenleving. Voor anderstaligen was er al wel het nodige ontwikkeld, maar een doorlopende lijn in onderwijs en ondersteuning ontbrak. De projectgroep heeft een handboek gemaakt, adviezen opgesteld voor scholen en kinderopvang over de beste aanpak.

Levensvaardigheden

Om je leven zo zelfstandig mogelijk te kunnen leven en aan de samenleving deel te kunnen nemen, heb je een breed scala aan vaardigheden nodig. Hierbij zijn cognitieve, fysieke, sociale en emotionele

vaardigheden van belang. In het project levensvaardigheden worden jongeren tot 18 jaar gecoacht op het gebied van een aantal thema's. Dit draagt bij aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Het onderdeel Wereldwijs in Steenwijkerland (WIS een lokale variant op Stichting Petje Af) heeft een lange aanloop gehad. WIS biedt met een praktijkgericht programma, kansen aan kinderen die een extra steuntje in de rug kunnen gebruiken. Inmiddels staan de eerste WIS bijeenkomsten gepland.

Consequenties voor de gemeente

Met Samen voor Ryan is invulling gegeven aan ons gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid. Hiervoor ontvangen wij van het Rijk jaarlijks een doeluitkering. De rijksmiddelen die aan het eind van een jaar niet besteed zijn, worden overgeheveld naar opvolgende jaren. Met schooljaar 22/23 eindigt de 1e onderwijsachterstandensperiode (OAB) van 4 jaar en zal er een definitieve afrekening volgen. Van de niet bestede middelen mag de helft meegenomen worden naar de nieuwe periode. Het overige restant gaat (eventueel) terug naar het Rijk. Bij de jaarrekening 2022 wordt duidelijk hoeveel middelen er resteren. In de PPN 2023-2027 worden de financiële consequenties van de 2^e periode (OAB) verwerkt.

We verwachten een restant (overschot) op de OAB middelen 1^e periode. Dit heeft een tweetal oorzaken:

1. De planning was ambitieus. Veel projecten hebben een langere aanlooperperiode nodig gehad dan voorzien. Vooral in het 1e SvR jaar zijn daarom middelen overgebleven.
2. SvR vraagt van alle partners een enorme (personele) tijdsinvestering. Partners die ook kampen met hoge werkdruk, ziekteverzuim en personeelstekorten. Een zinvolle besteding van middelen vraagt nu eenmaal capaciteit. Wij waren gezamenlijk niet in staat om nog meer projecten op te pakken en uitvoeren, ondanks de financiële ruimte.

Als gemeente hebben wij overigens meerdere rollen in Samen voor Ryan. Wij zijn financier en dragen zorg voor de verantwoording aan het Rijk en de raad. Daarnaast zijn wij ook zelf actief deelnemer in de projectgroepen van Samen voor Ryan en het projectleidersoverleg.

Communicatie

nvt

Vervolg

Ook voor de komende 4 jaar krijgen wij weer de nodige onderwijsachterstanden gelden vanuit het Rijk. Alle partijen willen graag doorbouwen aan Samen voor Ryan. De kaders hiervoor liggen er al en de uitgangspunten en principes die aan Samen voor Ryan ten grondslag lagen, zijn nog onveranderd. Wat mogelijk wel veranderd is zijn de prioriteiten. Gaan wij door met dezelfde projecten? Is er een verschuiving nodig of zijn er andere vraagstukken die wij nu samen zouden moeten oppakken? Om dit te bepalen kijken wij niet alleen terug, maar organiseren wij ook weer een 'startmoment'. Alle partners hebben de mogelijkheid om nieuwe ideeën te 'pitchen' of uit te leggen waarom projecten voortgezet moeten worden en met welk accent. Vervolgens is het aan het LEA om hierin keuzes te maken. Op basis hiervan wordt er voor de zomer een voorstel aan de raad voorgelegd voor het vervolg.

Besluit

In te stemmen met de informatienota over de voortgang van Samen voor Ryan.

Bijlagen

1. Activiteitenverslag Samen voor Ryan definitief.pdf
2. 20190812 visuele samenvatting Samen voor Ryan.HR.pdf

Activiteitenverslag Samen voor Ryan

26 projectgroepleden

1 website

1100 bezoekers op de website

1 online platform

665 deelnemers online

300 kijkers en luisteraars

levensvaardigheden

750 kijkers en luisteraars

de eerste 2000 dagen

Allerlei materiaal:

readers, podcasts, mappen,

films en presentaties

Inhoudsopgave

1. Inleiding	Blz. 4
1.1 Aanleiding en context	Blz. 4
1.2 Inzicht en verantwoording per project	Blz. 4
1.3 Leeswijzer	Blz. 4
2. Impact Samen voor Ryan als geheel	Blz. 5
2.1 Inleiding	Blz. 5
2.2 De vorming van transactief geheugen	Blz. 5
2.3 Netwerkversterking	Blz. 5
2.4 Kennisontwikkeling	Blz. 5
2.5 Persoonlijke ontmoeting	Blz. 5
3. Project Steenwijkerlandse academie	Blz. 6
3.1 Inleiding	Blz. 6
3.2 Opbrengsten	Blz. 6
4. Project eerste 2000 dagen	Blz. 7
4.1 Inleiding	Blz. 7
4.2 Opbrengsten	Blz. 7
5. Project vroegsignalering	Blz. 8
5.1 Inleiding	Blz. 8
5.2 Opbrengsten	Blz. 8
6. Project levensvaardigheden (incl. WIS)	Blz. 9
6.1 Inleiding	Blz. 9
6.2 Opbrengsten	Blz. 9
7. Project anderstaligen	Blz.11
7.1 Inleiding	Blz.11
7.2 Opbrengsten	Blz.11
Bijlage 1: Ondertekenaars Samen voor Ryan	Blz.13

De 7 principes van Samen voor Ryan

Voorkomen is vele malen beter dan genezen.

Samen kan je **meer**.

De belangrijkste personen in het leven
van een kind zijn de **ouders**.

Vernieuwende aanpak:
het kind en zijn omgeving staan centraal.

We gaan uit van een **holistische kijk**
op de ontwikkeling van kinderen.

Kwetsbaarheid hoort bij het leven.

Dit gedachtengoed moet deel gaan
uitmaken van het **DNA**
van onze **organisaties**.

*'Samen voor Ryan ontstaat
omdat er verbindingen
worden aangegaan.'*

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en context

In het akkoord 'Samen voor Ryan' hebben kinderopvang, onderwijs, sociaal werk, GGD en gemeente in Steenwijkerland de handen ineengeslagen. Samen willen deze partijen ervoor zorgen dat meer kinderen in Steenwijkerland met meer vaardigheden van school komen, zodat zij als volwassenen beter in staat zijn om zo zelfstandig mogelijk hun leven te leiden en deel te nemen aan de samenleving. De onderwijs- en zorgpartners kiezen ervoor om te focussen op alle vaardigheden die een kind nodig heeft om zijn leven zo zelfstandig mogelijk vorm te geven.

1.2 Impact van Samen voor Ryan

De ambitie van de onderwijs- en zorgpartners in Steenwijkerland is erg omvangrijk en niet of nauwelijks te vangen in smart geformuleerde doelen. Een (smart geformuleerd) doel is tenslotte alleen maar meetbaar als het slechts een zeer afgebakend deel van de werkelijkheid omschrijft. Het centraal stellen van smart geformuleerde doelen zou afbreuk doen aan het feit dat de onderwijs- en zorgpartners in Steenwijkerland zich willen richten op *alle kinderen* die, om welke reden dan ook, niet vanzelf de vaardigheden ontwikkelen die zij als volwassenen nodig hebben- en op *alle vaardigheden* die je nodig hebt als volwassene. Het centraal stellen van smart geformuleerde doelen zou ertoe kunnen leiden dat we ons alleen nog maar focussen op de kinderen of vaardigheden die deel uitmaken van de set geselecteerde meetbare indicatoren en alle kinderen en vaardigheden vergeten. Toch willen de betrokken partijen weten of zij het goede doen. Daarom is aan de projectleiders van Samen voor Ryan gevraagd om inzicht te geven in de impact van Samen voor Ryan als geheel.

1.2 Inzicht en verantwoording per project

De onderwijs- en zorgpartners zijn nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van het akkoord Samen voor Ryan. Zij hebben projectideeën ingebracht en deze zijn uiteindelijk teruggebracht naar een vijftal projecten die we daadwerkelijk gaan uitvoeren. Gezamenlijk is besloten dat samen leren centraal staat. Daarom is de Steenwijkerlandse Academie opgericht. Dit is een kennisbank voor informatie en scholing. De Steenwijkerlandse academie is faciliterend aan een viertal projecten: de eerste 2000 dagen, vroegsignalering, levensvaardigheden (inclusief wereldwijs in Steenwijkerland) en anderstaligen. Daarnaast wordt het bestaande beleid gecontinueerd. Ook dit draagt bij aan de gezamenlijke ambitie.

Binnen de verschillende projecten worden activiteiten georganiseerd die allen bijdragen aan het realiseren van de gezamenlijke ambitie. De projectenstructuur biedt de mogelijkheid om gericht te werken aan onderdelen waardoor de actie- en resultaatgerichtheid wordt verhoogd. Jaarlijks vindt er per projectgroep een evaluatie plaats evenals een verantwoording van de gesubsidieerde middelen. In dit activiteitenverslag is per project kort en bondig beschreven wat de opbrengsten zijn van de afgelopen schooljaren.

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is de impact van Samen voor Ryan beschreven. In hoofdstuk 3 tot en met hoofdstuk 7 is door de desbetreffende projectleider per project weergegeven wat de opbrengsten zijn. Tot slot zijn de ondertekenaars van Samen voor Ryan in de bijlage weergegeven.

2. Impact Samen voor Ryan als geheel

2.1 Inleiding

Diverse professionals en organisaties hebben een actieve rol gehad bij de uitvoering van de activiteiten van de verschillende projecten. De projectstructuur heeft geholpen om gericht te werken aan de verschillende onderdelen, waardoor de actie- en resultaatgerichtheid is verhoogd. De projecten en activiteiten vanuit Samen voor Ryan hangen nauw samen. Juist door de integrale benadering en intersectorale samenstelling van de projectgroepen is de impact van Samen voor Ryan groter dan een simpele optelsom van de opbrengsten van de verschillende projecten. Dit blijkt onder andere uit de vorming van transactief geheugen, netwerkversterking, kennisontwikkeling en persoonlijke ontmoeting. Hieronder is per onderdeel een korte toelichting weergegeven.

2.2 De vorming van transactief geheugen

Het transactief geheugen, ofwel 'het weten wie wat weet' is enorm versterkt. Door de interprofessionele vorm van samenwerking hebben wij kennis gemaakt met elkaars vakgebied en zijn wij op de hoogte van elkaars kennis en vaardigheden. Dit is nodig om werkzaamheden op elkaar af te stemmen en te weten waar professionals elkaars expertise kunnen vinden, waardoor ze deze optimaal kunnen benutten. De projectgroepen zijn redelijk stabiel. Wij zien dat de dwarsverbanden leiden tot innovatie.

2.3 Interprofessioneel samenwerken

Het investeren in het wegwerken van achterstanden is vooral op jonge leeftijd effectief. Alle projecten hebben aandacht voor het zo vroeg mogelijk te ondersteunen in de ontwikkeling van het kind. Daarom willen wij een sluitend netwerk rondom het kind vormen. Hierbij is oog voor het hele netwerk van het kind, thuis, bij sportclubs, andere verenigingen en het sociaal werk. Juist in de eigen omgeving van het kind, moeten verbindingen gemaakt worden.

2.4 Kennisontwikkeling

Binnen alle projecten is veel aandacht voor zowel wetenschappelijke als praktische kennis. Deze wetenschappelijke kennis wordt gedeeld in informatiemappen, trainingen of bijeenkomsten. Er is altijd oog voor de praktische vertaling, zodat het ook direct toepasbaar is in de praktijk. Kennisdelingsactiviteiten worden geëvalueerd en de uitkomsten worden ook door de projectleiders met elkaar gedeeld. Zo wordt samen geleerd wat wel en niet werkt. Door het aanbod te organiseren voor interprofessionele groepen ontstaat verbinding en leren we van en met elkaar.

2.5 Persoonlijke ontmoeting

Kennis krijgt pas betekenis in de sociale omgeving waar ze wordt toegepast, het krijgt vooral betekenis tussen mensen. Hiervoor is interactie noodzakelijk. In de activiteiten van Samen voor Ryan wordt het belang van die persoonlijke verbinding opgemerkt. Na een periode van Coronamaatregelen zijn alle projectgroepen actief om ontmoeting en verbinding te organiseren en faciliteren.

3. Project Steenwijkerlandse academie

Petra Bleijenburg

3.1 Inleiding

De Steenwijkerlandse Academie werkt samen met de andere projecten aan het *kennis creëren, benutten en actief verspreiden ter versterking professionals in Steenwijkerland*. We richten ons op drie lijnen: 1) Het gedachtegoed voor een integrale aanpak; 2) Verbinden en versterken van professionals; 3) Kennis bundelen en bekend maken.

3.2 Opbrengsten

We weten dat het goed is voor de ontwikkeling van kinderen als professionals rondom het kind goed samenwerken vanuit een geïntegreerde aanpak. Om dit te bereiken hebben we met veel verschillende professionals een gedachtegoed beschreven waarin je leest hoe wij kijken naar het kind en haar omgeving. Dit gedachtegoed vormt een basis voor alle activiteiten die vanuit Samen voor Ryan worden gedaan en andersom kan je alle activiteiten die we vanuit Samen voor Ryan aanbieden toetsen aan dit gedachtegoed <https://samenvoorryan.nl/gedachtengoed/gedachtegoed-van-samen-voor-ryan/>.

De Steenwijkerlandse academie brengt het belang van interprofessioneel samenwerken keer op keer naar voren. Om samen te werken is het nodig om elkaar te kennen en te vinden. Daarom hebben we een eigen platform op 1Sociaaldomein.nl waar 665 volgers uit Steenwijkerland zijn aangesloten <https://svr.1sociaaldomein.nl/>. Op dit platform vind je een netwerkkaart waar je elkaar kan vinden, delen projectleiders kennis en informatie en kunnen professionals elkaar vragen stellen. Hoewel het platform alle mogelijkheden biedt voor samenwerking is er niet veel online activiteit. We zien meer activiteit op de website www.samenvoorryan.nl. Op de website delen we nieuws, kan je lezen welke activiteiten er zijn, lees je wat samen voor Ryan is, delen mensen hun ervaring en is er een pagina waar we alle ontwikkelde kennis, specifiek voor (professionals van) Samen voor Ryan hebben verzameld: <https://samenvoorryan.nl/kennisbank/>. Naast de online ontmoeting creëren we ook verbinding door in gesprek te blijven met de verschillende organisaties en het mee-organiseren van het Samen voor Ryan Festival: <https://samenvoorryan.nl/actualiteit/aftermovie-samen-voor-ryan-festival/>

Bij Samen voor Ryan is samen leren belangrijk om tot verbinding en innovatie te komen. De Steenwijkerlandse Academie gaat het gesprek aan met professionals in Steenwijkerland en de projectleiders over of we het goed en het goede doen. Halverwege de projectperiode hebben we verkenning gedaan over hoe Samen voor Ryan daadwerkelijk vorm krijgt binnen de organisaties zodat we beter weten welke volgende stappen we kunnen zetten in de richting van onze ambitie. Dit heeft geleid tot een midterm (tussentijdse evaluatie) <https://samenvoorryan.nl/kennisbank/midterm-samen-voor-ryan-samenvatting/> en tot de 'werkende principes van Samen voor Ryan' De Steenwijkerlands Academie ondersteund de andere projecten om het samen leren en de leeropbrengst te verhogen. Dit kan zijn door het ontwerp van didactische principes, meedenken over het ontwerpen van onderzoek, bijeenkomsten en trainingen, het ondersteunen bij trainingen of het bekendmaken van reeds ontwikkelde kennis bij Samen voor Ryan. De Steenwijkerlandse academie organiseert vijf keer per jaar een 'samen leren' sessie met de projectleiders en de programmaleider van Samen voor Ryan.

De Steenwijkerlands Academie heeft de taak het proces te begeleiden om samen tot een (nieuw) programma ontwerp te komen voor Samen voor Ryan. We willen breed gedragen onderwerpen kiezen (in lijn met de gezamenlijke ambitie) om in Steenwijkerland mee aan de slag te gaan en waar Samen voor Ryan nodig is. Hierbij gaan we uit van de werkende principes en de urgentie van nu <https://samenvoorryan.nl/actualiteit/samen-voor-ryan-gaat-verder/>.

4. Project de eerste 2000 dagen

Bas Rosenbrand

4.1 Inleiding

In de afgelopen decennia is er veel wetenschappelijk onderzoek geweest naar de eerste periode in het leven van een kind, vanaf de conceptie, de zwangerschap en geboorte en de periode erna. Het blijkt dat wat een kind in deze periode ervaart en in welke emotionele omgeving het opgroeit, een grote impact heeft op het leven van het kind. In deze periode ontstaan imprints die een leven lang kunnen doorwerken. Gewoonlijk wordt gesproken over de eerste 1000 dagen. Omdat we iets ambitieuzer wilden zijn en omdat we het primair onderwijs erbij wilden betrekken is het uitgebreid naar de eerste 2000 dagen. (Dat is inclusief de zwangerschap tot ongeveer 4 1/2 jaar.)

4.2 Opbrengsten

De projectgroep is bezig geweest de kennis over de 1e 2000 dagen te delen en te vertalen naar de praktijk. Zo is er een online scholing georganiseerd waarbij vijf experts iedere maand hun kennis hebben gedeeld over:

- [De conceptie, zwangerschap en geboorte](#)
- [De hersenontwikkeling van baby's en jonge kinderen](#)
- [Reflex-integratie](#)
- [Het ontwerpen van beweegactiviteiten](#)
- [De zintuiglijke en motorische ontwikkeling van jonge kinderen](#)

De aandacht voor beweging is vertaald naar de praktijk. 25 organisaties/locaties hebben € 3.000,- mogen besteden naar wat voor hun locatie het meest waardevol zou zijn. Hiermee zijn speelpleinen verbeterd, is er materiaal aangeschaft, zijn beweegvloeren in gebruik genomen of er is scholing rondom beweging gevolgd. <https://samenvoorryan.nl/3000-euro-voor-bewegen/>

In het jaar daarop is een intensieve training ontwikkeld en aangeboden rondom het thema hechting, waaraan professionals vanuit alle sectoren hebben deelgenomen. Behalve kennis en vaardigheden rondom hechting, zijn er ook nieuwe verbindingen tussen organisaties ontstaan. Deze training werd bij de evaluatie heel hoog gewaardeerd en er is een behoefte aan een vervolg.

Momenteel focust de projectgroep zich op het bereiken van ouders, door een training oudergerichtheid en het organiseren van een baby- en peutermarkt op verschillende plekken in Steenwijkerland, waarin ouders kennis kunnen maken met allerlei elementen rondom het opgroeien van kinderen.

5. Project vroegsignalering

Bas Rosenbrand

5.1 Inleiding

Aanleiding voor deze projectgroep was dat signalen soms niet opgepikt worden, of dat ze wel opgepikt worden, maar dat die signalen niet in het werkgebied liggen van die specifieke zorgprofessional. En daarom werd er niets of onvoldoende mee gedaan. Daarbij kunnen situaties zodanig escaleren dat er intensieve zorg/ondersteuning nodig is. Het project vroegsignalering gaat vooral over structuur en heeft als focus:

- Hoe kunnen we signalen eerder oppikken?
- Hoe kunnen we als zorgorganisaties samen werken, elkaar versterken en elkaar aanvullen?
- Hoe zorgen we ervoor dat er snel de juiste hulp geboden wordt?

5.2 Opbrengstem

Vanuit de projectgroep zijn verschillende activiteiten/projecten tot stand gekomen:

- De overdracht van kinderdagopvang naar scholen: welke informatie moet doorgegeven worden en op welke manier?
- Intakegesprekken bij de kinderdagopvang en scholen: hoe halen we daar meer informatie uit?
- Teams van verschillende zorgprofessionals op scholen, zodat de zorg gemakkelijk toegankelijk is voor zowel leraren als ouders. Vooral ook bedoeld voor ouders die op een andere manier niet snel bij zorg kunnen komen (door laaggeletterdheid, anderstaligheid of schaamte rondom situaties zoals schuldproblematiek of verslaving). Op die manier kunnen signalen worden opgepikt en breder benaderd worden. De teams bestaan uit in ieder geval sociaal werk, jeugdconsulenten en JGZ.
- Training in het voeren van gesprekken rondom gevoelige onderwerpen. Door deze gesprekken op een respectvolle manier te kunnen voeren, kunnen er meer signalen naar voren komen, waardoor er betere en sneller hulp geboden kan worden.
- Logopedie: screening van kinderen op het gebied van hun spraak/taalontwikkeling. Deze screening is op de basisschool verdwenen, maar de projectgroep onderzoekt of een logopedische screening in de voorschool zinvol is.

6. Levensvaardigheden

Lieke Helmes

6.1 Inleiding

Om je leven zo zelfstandig mogelijk te kunnen leven en aan de samenleving deel te kunnen nemen, heb je een breed scala aan vaardigheden nodig. Hierbij zijn cognitieve, fysieke, sociale en emotionele vaardigheden van belang. In het project levensvaardigheden worden jongeren tot 18 jaar gecoacht op het gebied van zes thema's: **1) Wie ben ik?**, **2) Gezond denken en gezond zijn**, **3) Hoe zorg ik voor mijzelf?**, **4) Hoe ga ik om met anderen?**, **5) Eerlijk tegenover mijzelf en anderen** en **6) Jezelf blijven ontwikkelen**. Door de antwoorden op deze thema's in verschillende contexten met leeftijdsgenoten te ontdekken, leren jongeren hoe zij met het leven kunnen omgaan. Dit project draagt bij aan het vergroten van de ontwikkelingskansen van jongeren en daarmee het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Door het extra aanbod van (sport-)activiteiten worden alle jongeren aangemoedigd om naar vermogen mee te doen in de maatschappij. Omdat we jongeren en ouders/verzorgers in verschillende contexten laten kennismaken met de zes thema's levensvaardigheden worden zij volop betrokken bij de (Steenwijkerlandse) samenleving.

6.2 Opbrengsten

We zijn gestart op het Voortgezet Onderwijs door wekelijks het vak Levensvaardigheden aan te bieden in combinatie met een jaarlijkse themaweek. In deze themaweek geven netwerkpartners en externen gastlessen in een thema door jongeren en docenten gekozen, bijvoorbeeld Gezonde Keuzes of Teamwork. Op deze manier is er structureel aandacht voor het coachen van jongeren in het levensvaardig(er) worden. In 2020 is de locatie Stationsstraat gestart. In 2021 is ook de locatie aan de Oostwijkstraat begonnen. De locatie Lijsterbesstraat heeft laten weten in 2022/2023 ook actiever aan te willen sluiten, meer in gezamenlijkheid. Naast dat jongeren én docenten gecoacht worden, is een belangrijke bijvangst van de themaweken dat de lijnen tussen netwerkpartners (bijvoorbeeld jongerenwerkers van Sociaal Werk de Kop) en de docenten nu verkleind is.

Daarnaast zijn er drie podcasts opgenomen voor professionals ter inspiratie hoe jongeren te coachen in het levensvaardig(er) worden en welke basishouding hiervoor nodig is:

- [Kees Jan vd Klooster](#)
- [Hans van Eeken](#)
- [Bibi Schreuder](#)

Ook zijn er drie voorlichtingsfilms met en door jongeren gemaakt, met Online Shaming, Catfish en Diversiteit als onderwerpen. Deze voorlichtingsfilms zijn voor alle scholen in Steenwijkerland beschikbaar en worden ook ingezet om deze onderwerpen bespreekbaar te maken. Professionals en ouders van deelnemende jongeren hebben de drie films kunnen zien tijdens de premières in de bioscoop, wat een groot succes was door de gesprekken die er onderling ontstonden. De links naar de voorlichtingsfilms:

- [Don't shame me](#)
- [Ik ben het](#)
- [Just be you](#)
- [Première](#)

Ook andere gemeenten maken inmiddels gebruik van de voorlichtingsfilms en deze manier van jongerenparticipatie.

In 2022 is er een start gemaakt met hoe het vergroten van levensvaardigheden de overgang tussen het Primair Onderwijs en het Voortgezet Onderwijs kan vergemakkelijken voor de jongeren of de samenwerking tussen professionals kan verbeteren. Er zijn verschillende netwerkbijeenkomsten geweest en er staan er nog een aantal op de planning. Hierin werd ingegaan om de diverse methodes die door organisaties worden gebruikt om jongeren te coachen in het levensvaardig(er) worden. Maar ook op de levensvaardigheid 'nieuwsgierig zijn' en de ontwikkeling van het tienerbrein in combinatie met het levensvaardig(er) worden. Hieraan hebben vooral leerkrachten groep 7/8 en docenten klas 1/2 deelgenomen. Daarnaast waren ook ouders en andere professionals welkom, en hebben jongeren hun ervaringen betreft de overgang van het Primair Onderwijs naar het Voortgezet Onderwijs ingebracht. Centraal in deze netwerkbijeenkomsten is het ontmoeten en het leren kennen van elkaar aan de hand van nieuwe kennis en ervaringen hoe jongeren te coachen in het levensvaardig(er) worden. Eén van de resultaten is dat het BOVO-overleg weer nieuw leven in geblazen wordt, zodat er weer structurele afstemming tussen het Primair Onderwijs en het Voortgezet Onderwijs plaats vindt.

- [Uitkomsten Levensvaardigheden in het PO](#)
- [Inspiratievideo themaweek Gezonde Keuzes](#)
- [Flyer één van de netwerkbijeenkomsten PO-VO](#)

Wereldwijs in Steenwijkerland (WIS) (geschreven door penningmeester WIS)

Nadat Stichting WIS is opgericht in het schooljaar 2020/2021 heeft de projectgroep een plan van aanpak opgesteld. Er is veel contact geweest met scholen maar ook met andere organisaties over het WIS project. Helaas heeft de projectgroep door onder andere de coronamaatregelen minder kunnen doen dan zij vooraf had beoogd. Inmiddels is de projectgroep weer een aantal keer bijeengekomen en zijn er in februari 2023 drie bijeenkomsten georganiseerd.

7. Project anderstaligen

Nicole Fanchamps

7.1 Inleiding

Het doel van het project anderstaligen is dat jonge anderstalige kinderen in de leeftijd van 0-18 jaar zonder (taal)achterstanden van school gaan en als 'binnenstaander' mee kunnen doen in de samenleving. Voor anderstaligen was er al wel nodige ontwikkeld, maar een doorlopende lijn in onderwijs en ondersteuning ontbrak. Het project Anderstalige kinderen heeft als focus:

- Visievorming rondom het anderstalige kind binnen de organisatie, gebaseerd op onderzochte situaties;
- Het anderstalige kind bij binnenkomst (van intakegesprek naar handelen);
- Ondersteuning professionals door de Adviseur anderstalige kinderen en de beleidsondersteuner Anderstalige kinderen op de gebieden taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, eigenwaarde, interculturele relaties en in oudercontacten;
- Trainingen voor professionals op het gebied van visie en praktische tips voor handelen.

7.2 Opbrengsten

Vanuit de projectgroep zijn verschillende activiteiten/projecten tot stand gekomen:

- De projectgroep heeft [filmpjes](#) gemaakt om ouders te informeren over het project en er is een [pamflet](#) gemaakt;
- Er is [onderzoek](#) gedaan naar de populatie anderstalige kinderen binnen de gemeente;
- De projectgroep heeft [onderzoek](#) gedaan naar de wensen vanuit de verschillende organisaties rondom anderstalige kinderen;
We hebben ervaring opgedaan met een NT2-coach en vrijwilligers binnen een school;
- Er is een beleidsondersteuner aangesteld, die helpt bij visieontwikkeling algemeen en specifiek bij de verschillende organisaties en er is een adviseur anderstalige kinderen aangesteld, die professionals op de groep/in de klas adviseert in hoe zaken op te pakken;
- Er is een [map](#) ontwikkeld met daarin allerlei informatie rondom anderstalige kinderen;
- We hebben een [intake-advies](#) geschreven;
- We hebben een [ervaring](#) van een anderstalige moeder gedeeld;
- Er zijn twee documenten gemaakt op basis waarvan de kinderopvang en het [basisonderwijs](#) hun visie vorm kunnen geven;
- We hebben een [reader](#) met filmpjes gemaakt rondom het onderwerp anderstalige kinderen
- We hebben en gaan nog bijeenkomsten houden rondom hoe een visie te vormen met de verschillende organisaties
- De projectgroep is bezig met het inzichtelijk maken van welke vragen anderstalige ouders en kinderen hebben om professionals vervolgens te helpen dit makkelijker te kunnen oppakken (zoals een filmpje over het Nederlandse onderwijsstelsel, een 10 minutengesprekje);

- Er zijn diverse trainingen aangeboden de afgelopen jaren (en gaan nog aanbieden):
 - Instroom migranten in Nederland (door Willie van der Spek);
 - Meertaligheid (door Joanna Duarte)
 - Interculturele communicatie PM-ers (IJsselgroep)
 - Interculturele communicatie BO (IJsselgroep)
 - Interculturele communicatie VO (IJsselgroep)
 - Basis taalontwikkeling (IJsselgroep)
 - Peuters ondersteunen bij taalontwikkeling (IJsselgroep)
 - Kleuters ondersteunen bij taalontwikkeling (IJsselgroep)
 - Traumasensitief werken (IJsselgroep)

De projectgroep merkt dat het vraagstuk rondom anderstalige kinderen complex is. Er is geen standaardoplossing is. Ieder kind brengt een eigen passende structuur met zich mee; denk aan de leeftijd van het kind, ervaringen, 'afwijkende' cultuur van de Nederlandse, taalontwikkeling, mate van trauma, reden van verhuizing en duur van verblijf en daarbij ook gewoon een kind is. We merken daarbij ook dat het best lastig is een visie te ontwikkelen binnen een organisatie, en daarbij over te gaan naar handelen. We hebben binnen het project al mooie stappen gezet, maar zien ook nog genoeg werk. Fijn is de samenwerking binnen de organisaties, het met elkaar mee kunnen kijken, en daarbij toch een eigen weg kunnen blijven volgen. Met als uitgangspunt: het kind.

Bijlage 1: ondertekenaars Samen voor Ryan

Samen voor Ryan STEENWIJKERLANDS AKKOORD OPVANG - ONDERWIJS - ZORG

Een veilige en rijke omgeving waarin kinderen zich goed kunnen ontwikkelen. Daar gaan we met elkaar voor. 'We' zijn de organisaties voor kinderopvang, primair onderwijs, voortgezet onderwijs, de GGD-jeugd-gezondheidszorg, het sociaal werk én het gemeentelijk toegangsteam in Steenwijkerland.

Ons doel? Er samen voor zorgen dat alle kinderen in Steenwijkerland in de eerste 18 jaar van hun leven die vaardigheden ontwikkelen die ze nodig hebben om als volwassene zo zelfstandig mogelijk hun leven te kunnen leiden en mee te kunnen doen aan de samenleving.

Om dát voor elkaar te krijgen maken we samen afspraken in het Steenwijkerlands akkoord. Een akkoord dat we de titel 'Samen voor Ryan' hebben meegegeven.

Dit zijn onze leidende principes

HET 'DNA' VAN ONZE ORGANISATIES

- Voorkomen is beter dan genezen.
Daarom zetten we vooral in op preventieve maatregelen.
- Geen van ons kan het alleen.
Daarom slaan we de handen ineen en zoeken we samen naar de beste oplossingen.
- Meer van hetzelfde werkt niet.
Daarom focussen we op nieuwe aanpakken.
- Ouders zijn de spin in het web.
Daarom staan we naast elkaar en doen we samen wat het beste is voor hun kind.
- We hebben een brede blik.
We erkennen dat je over een breed scala aan vaardigheden moet beschikken om in de samenleving mee te kunnen doen. En ook dat de verschillende vaardigheden die een kind zich eigen moet maken, elkaar beïnvloeden én kunnen compenseren.
- We normaliseren zoveel mogelijk.

Onze aanpak

DE STEENWIJKERLANDSE ACADEMIE

Een kennisbank voor informatie en scholing. Hier verzamelen we praktische tips, ervaringen over gezamenlijke projecten en wetenschappelijke inzichten. We zorgen voor lezingen en trainingen. Voor medewerkers van onze eigen organisaties, voor ouders én voor andere professionals die met jongeren en hun ouders werken. Zo delen we kennis en maken we actief gebruik van elkaars expertise.

ONTWIKKELING

We weten dat de eerste 2000 dagen in het leven van een kind bepalend zijn voor de latere ontwikkeling. Hoe dat komt? De hersenen leggen dan belangrijke verbindingen aan en er ontstaan diepgewortelde patronen. Elk jaar verdubbelt de kennis van de breinontwikkeling van jonge kinderen. En deze kennis geeft ons handvatten voor de manier waarop we kinderen kunnen stimuleren. Kennis is dus belangrijk. Daarom gaan we vanuit onze Steenwijkerlandse Academie een alliantie aan met hogescholen en universiteiten om wetenschappelijke kennis op te doen. En vervolgens vertalen we deze naar de dagelijkse praktijk van onze pedagogisch medewerkers, leerkrachten, jeugdverpleegkundigen, sociaal werkers en hulpverleners die met jonge kinderen werken. De opgedane kennis verspreiden we scheutig en we gebruiken het om een preventieve aanpak te ontwikkelen. Een aanpak die erop gericht is de omstandigheden te verbeteren waarin kinderen opgroeien en zich ontwikkelen.

Geen van ons kan het alleen

ANDERSTALIGEN

Ons doel? Dat jonge andersstalige kinderen in de leeftijd van 0 - 18 jaar zónder (taal)achterstanden van school gaan en als 'binnenstaander' mee kunnen doen in de samenleving. En daarom ontwikkelen we voor deze kinderen een doorlopende lijn in onderwijs en ondersteuning.

BREDE BLIK

Helaas komt het nog te vaak voor dat het lang duurt voordat kinderen de juiste ondersteuning krijgen. Dat kan anders vinden we. Daarom selecteren we – of ontwikkelen we misschien zelfs – een screeningsmethodiek die alle levensgebieden van een kind in beeld brengt. Ook zorgen we ervoor dat we elkaar snel weten te vinden als de problematiek onze eigen expertise te buiten gaat.

Hier gaan we de komende vier jaar voor!

Wat we samen al doen, continueren we. Denk aan KIK, schoolmaatschappelijk werk, MDO's, Fit op School of Voor- en Vroegschoolse Educatie. De komende vier jaar gaan we ieder onderdeel evalueren en stellen we bij waar dat nodig is.

LEVENSVAARDIGHEDEN

Om je leven zo zelfstandig mogelijk te kunnen leven en mee te kunnen doen in de samenleving, heb je een breed scala aan vaardigheden nodig. Bij jongeren op de middelbare school willen we structureel aandacht besteden aan de ontwikkeling van levensvaardigheden. Door docenten te scholen, door leerlingen korte trainingen aan te bieden en door een intensieve training te ontwikkelen voor jongeren die extra ondersteuning nodig hebben. Ook kijken we naar de mogelijkheden van het project Petje Af.

SAMEN LEREN

Natuurlijk willen we weten of we het goede doen. Daarom stellen we niet het 'meten' maar het 'samen leren' centraal. We gaan het gesprek aan en kijken continu of dat wat we doen toegevoegde waarde heeft. Om die dialoog te voeren, gebruiken we een aantal hulpmiddelen.

- We onderzoeken samen met een kennisinstituut of er alternatieve manieren zijn om ons doel te bereiken
- We benoemen bij elk project zo meetbaar mogelijke indicatoren
- We stellen jaarlijks een verslag op van de activiteiten die we gedaan hebben. Daarin benoemen we de toegevoegde waarde en belangrijke leermomenten
- Eens per twee jaar maken we een cijfermatige achtergrondrapportage

Dit akkoord is de basis voor onze samenwerking!

HELDERE AFSPRAKEN

Bij goede afspraken hoort ook dat we weten wie waarvan is. Daarom leggen we vast dat het gemeenschappelijk overleg (het Lea) bij alle projecten en aanpakken de opdrachtgever is. Bovendien treedt een van de deelnemers van het Lea op als gedelegeerd bestuurlijk opdrachtgever. En uiteraard heeft elk project een projectleider.

